

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 9. októbra 2014*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Sociálne zabezpečenie — Nariadenie (EHS) č. 1408/71 — Článok 22 ods. 2 druhý pododsek — Zdravotné poistenie — Nemocničná starostlivosť poskytnutá v inom členskom štáte — Odmietnutie predchádzajúceho povolenia — Nedostatok liekov a základného zdravotníckeho materiálu“

Vo veci C-268/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunalul Sibiu (Rumunsko) zo 7. mája 2013 a doručený Súdnemu dvoru 16. mája 2013, ktorý súvisí s konaním:

Elena Petru

proti

Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu,

Casa Națională de Asigurări de Sănătate,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory M. Ilešič, sudcovia A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas (spravodajca) a C. G. Fernlund,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: L. Carrasco Marco, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 26. marca 2014,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- E. Petru, v zastúpení: R. Giura, avocat,
- Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu a Casa Națională de Asigurări de Sănătate, v zastúpení: F. Cioloboc, C. Fechete a L. Bogdan, splnomocnení zástupcovia,
- rumunská vláda, v zastúpení: R.-I. Hațieganu, A.-L. Crișan a R. -H. Radu, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: rumunčina.

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: J. Beeko, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Gray, barrister,

— Európska komisia, v zastúpení: C. Gheorghiu a D. Martin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 19. júna 2014,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 22 ods. 2 druhého pododseku nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3), zmeneným a doplneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 592/2008 zo 17. júna 2008 (Ú. v. EÚ L 177, s. 1, ďalej len „nariadenie č. 1408/71“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pani Petru a Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu (okresná pobočka zdravotnej poisťovne v Sibiu), ako aj Casa Națională de Asigurări de Sănătate (národná zdravotná poisťovňa), ktorý sa týka náhrady nákladov nemocničnej starostlivosti poskytnutej v Nemecku, o ktorú pani Petru žiada z titulu náhrady škody.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Nariadenie č. 1408/71 vo svojom článku 22 s názvom „Pobyt mimo príslušného štátu – návrat do miesta bydliska v inom členskom štáte alebo jeho zmena do iného členského štátu počas choroby alebo materstva – potreba odchodu do iného členského štátu za vhodným ošetrením [za vhodnou starostlivosťou – *neoficiálny preklad*]“ stanovuje:

„1. Zamestnanec [Zamestnaná osoba – *neoficiálny preklad*] alebo samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá spĺňa podmienky právnych predpisov príslušného štátu na nárok na dávky, pričom, ak je to vhodné, zohľadnia sa ustanovenia článku 18 [a]:

...

- c) ktorá má povolenie príslušnej inštitúcie odísť na územie iného členského štátu, aby tam dostala ošetrovanie primerané jej stavu [aby jej tam bola poskytnutá starostlivosť zodpovedajúca jej stavu – *neoficiálny preklad*],

má nárok:

- i) vecné dávky poskytované v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta pobytu... v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré uplatňuje táto inštitúcia, tak, akoby bol u nej poistený [akoby bola u nej poistená – *neoficiálny preklad*]. Dĺžka doby, počas ktorej sa dávky poskytujú, sa však spravuje právnymi predpismi príslušného štátu;

...

2. ...

Povolenie požadované podľa odseku 1 písm. c) nemožno odmietnuť, ak takéto ošetrovanie [takáto starostlivosť – *neoficiálny preklad*] patrí medzi dávky, ktoré stanovujú právne predpisy členského štátu, na území ktorého má dotknutá osoba bydlisko, a keď nemôže byť dotknutej osobe poskytnuté takéto ošetrovanie [poskytnutá takáto starostlivosť – *neoficiálny preklad*] v čase zvyčajne potrebnom pre obdržanie tejto starostlivosti na území členského štátu, kde má bydlisko, s ohľadom na jej súčasný zdravotný stav alebo pravdepodobný ďalší priebeh ochorenia.

3 Odseky 1... a 2 sa analogicky vzťahujú na členov rodiny zamestnanej osoby alebo samostatne zárobkovo činnej.

...“

- 4 Na základe článku 2 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 574/72 z 21. marca 1972, ktorým sa stanovuje postup pri vykonávaní nariadenia č. 1408/71 (Ú. v. ES L 74, s. 1; Mim. vyd. 05/001, s. 83), správna komisia pre sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov upravená v článku 80 nariadenia č. 1408/71 prijala vzor pre osvedčenie podľa článku 22 ods. 1 písm. c) bodu i) tohto posledného uvedeného nariadenia, a to formulár E 112.

Rumunské právo

- 5 Článok 208 ods. 3 zákona č. 95/2006 o reforme zdravotníctva (Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, *Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 372 z 28. apríla 2006) stanovuje:

„Zdravotné poistenie je povinné a funguje ako jednotný systém, pričom ciele uvedené v odseku 2 sa dosahujú na základe týchto zásad:

- a) slobodný výber poisťovne poistencami;
- b) solidarita a subsidiarita pri tvorbe a využívaní fondov;
- c) slobodný výber poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, liekov a zdravotných pomôcok poistencami podľa ustanovení tohto zákona a rámcovej zmluvy;
- d) decentralizácia a nezávislosť v oblasti riadenia a správy;
- e) povinná účasť na platení príspevkov zdravotného poistenia na účel tvorby jednotného vnútroštátneho fondu zdravotného poistenia;
- f) účasť poistencov, štátu a zamestnávateľov na správe jednotného vnútroštátneho fondu zdravotného poistenia;
- g) právo na poskytovanie štandardných zdravotníckych služieb spravodlivým a nediskriminačným spôsobom každému poistencovi;
- h) transparentnosť fungovania systému zdravotného poistenia;
- i) voľná súťaž medzi poskytovateľmi, ktorí vstupujú do zmluvných vzťahov so zdravotnými poisťovňami.“

- 6 Podľa článku 40 ods. 1 písm. b) prílohy nariadenia č. 592/2008 riaditeľa národnej zdravotnej poisťovne (Ordinul președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 592/2008) z 26. augusta 2008 o schválení pravidiel týkajúcich sa použitia formulárov vydaných na základe uplatnenia nariadenia č. 1408/71, ako aj nariadenia č. 574/72 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 648 z 11. septembra 2008), zmeneného a doplneného nariadením č. 575/2009 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 312 z 12. mája 2009, a korigendum uverejnené v *Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 461 z 3. júla 2009):

„Formulár E112 je určený zamestnancom alebo samostatne zárobkovo činným osobám a ich rodinným príslušníkom, ktorým príslušná inštitúcia schválila poskytnutie lekárskej starostlivosti v inom členskom štáte.“

- 7 Článok 40 ods. 3 tohto nariadenia stanovuje:

„Príslušný orgán nemôže odmietnuť vydanie formulára E 112 v prípadoch stanovených v odseku 1 písm. b), ak je predmetná starostlivosť uvedená medzi schválenými dávkami na základe právnej úpravy členského štátu, na území ktorého má príslušná osoba bydlisko, a táto starostlivosť nemôže byť vzhľadom na súčasný zdravotný stav tejto osoby a predpokladaný vývoj ochorenia poskytnutá v členskom štáte bydliska v čase zvyčajne potrebnom na poskytnutie lekárskej starostlivosti, o ktorú ide.“

- 8 Článok 8 ods. 1 prílohy nariadenia národnej zdravotnej poisťovne č. 729/2009 o schválení pravidiel týkajúcich sa náhrady a vrátenia výdavkov za lekárske ošetrenie poskytnuté na základe medzinárodných aktov, na ktorých sa Rumunsko zúčastňuje a ktoré upravujú oblasť zdravotníctva (Ordinul nr. 729/2009 al Casei Naționale a Asigurărilor de Sănătate pentru aprobarea Normelor metodologice privind rambursarea și recuperarea cheltuielilor reprezentând asistența medicală acordată în baza documentelor internaționale cu prevederi în domeniul sănătății la care România este parte) zo 17. júla 2009 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 545 z 5. augusta 2009) stanovuje:

„V prípade, že poistenec na základe systému zdravotného poistenia v Rumunsku odíde do iného členského štátu Európskej únie na účel lekárskeho ošetrenia bez predchádzajúceho povolenia úradom zdravotného poistenia, u ktorého je poistený, náklady za lekársku starostlivosť, ktorá mu bola poskytnutá, znáša poistenec sám.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 9 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že pani Petru už niekoľko rokov trpí závažným kardiovaskulárnym ochorením. V roku 2007 utrpela infarkt myokardu, v dôsledku ktorého sa podrobila chirurgickému zákroku. V priebehu roku 2009 sa jej zdravotný stav zhoršil a bola hospitalizovaná v Institutul de Boli Cardiovasculare (inštitút kardiovaskulárných ochorení) v Temešvári (Rumunsko). Diagnostické vyšetrenia, ktorým sa tu podrobila, ukázali, že treba vykonať otvorenú operáciu srdca s cieľom nahradiť mitrálnu chlopňu a zaviesť dva katétre.
- 10 Vzhľadom na povahu chirurgického zákroku a nedostatočné podmienky nemocnice sa pani Petru obrátila na kliniku v Nemecku, kde podstúpila chirurgický zákrok. Celkové náklady za operáciu, vrátane pooperačnej hospitalizácie, dosiahli 17 714,70 eura.
- 11 Pred odchodom do Nemecka pani Petru požiadala Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu o preplatenie nákladov chirurgického zákroku na základe formulára E 112. Jej žiadosť doručená 2. marca 2009 však bola zamietnutá s odôvodnením, že zo správy ošetrojúceho lekára nevyplývala skutočnosť, že požadované ošetrenie, ktoré patrí medzi štandardne poskytované služby, by vzhľadom na aktuálny zdravotný stav odvolateľky a vývoj ochorenia nebolo možné v primeranej dobe poskytnúť v nemocničnom zariadení v Rumunsku.

- 12 Dňa 2. novembra 2011 pani Petru podala občianskoprávnu žalobu, aby vnútroštátny súd uložil Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu a Casa Națională de Asigurări de Sănătate povinnosť zaplatiť ekvivalent sumy 17 714,70 eura v rumunských lei, a to z titulu náhrady škody. Na podporu svojej žaloby uviedla, že podmienky v nemocnici Institutul de Boli Cardiovasculare v Temeșvári boli nedostatočné, chýbali lieky a základný zdravotnícky materiál a počet lôžok bol nedostatočný, a vzhľadom na zložitosť plánovaného chirurgického zákroku a nedostatočné podmienky nemocnice sa rozhodla opustiť toto zdravotnícke zariadenie a obrátiť sa na kliniku v Nemecku.
- 13 Keďže rozhodnutím z 5. októbra 2012 vnútroštátny súd rozhodujúci na prvom stupni žalobu pani Petru zamietol, pani Petru sa rozhodla podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Tribunalul Sibiu (Okresný súd v Sibiu).
- 14 Na podporu svojho odvolania pani Petru poukázala na ustanovenia článku 208 ods. 3 zákona č. 95/2006, článok 22 ods. 1 písm. c) a ods. 2 druhú vetu nariadenia č. 1408/71, ako aj na Chartu základných práv Európskej únie.
- 15 Odporkyne v konaní pred vnútroštátnym súdom navrhujú odvolanie zamietnuť, pričom uvádzajú, že pani Petru nespĺňa podmienky pre vydanie formulára E 112, lebo nepreukázala nemožnosť podstúpiť potrebné lekárske ošetrovanie v primeranej dobe v Rumunsku. Odvolávajú sa na ustanovenia nariadenia č. 1408/71 a nariadenia č. 574/72, zákona č. 95/2006 a vyhlášky č. 592/2008, zmenenej a doplnenej vyhláškou č. 575/2009, ako aj na článok 8 vyhlášky č. 729/2009.
- 16 Vnútroštátny súd uvádza, že účastníci konania vo veci samej poskytujú rozdielny výklad ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a právnych predpisov Únie, ktoré sú uplatniteľné v prejednávanej veci, a že od spôsobu výkladu článku 22 nariadenia č. 1408/71 závisí rozhodnutie v tejto veci.
- 17 Za týchto podmienok Tribunalul Sibiu rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Má sa nemožnosť poskytnúť ošetrovanie [poistencovi] v štáte bydliska vykladať s ohľadom na článok 22 ods. 2 druhý pododsek [nariadenia č. 1408/71] absolútnym [spôsobom] alebo primeraným spôsobom? Inak povedané, rovná sa situácia, v ktorej síce chirurgický zákrok možno v krajine bydliska vykonať včas a z technického hľadiska odborne v tom zmysle, že v danej krajine sú potrební odborníci, ktorí majú aj rovnakú úroveň odbornosti, ale v ktorej je nedostatok liekov a základného zdravotníckeho materiálu, situácii, keď sa potrebné lekárske ošetrovanie v zmysle uvedeného článku nemôže poskytnúť?“

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti

- 18 Rumunská vláda, ktorá pripomína, že prináleží výlučne vnútroštátnemu súdu, aby vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania vymedzil skutkový rámec, do ktorého patria otázky, ktoré kladie Súdnemu dvoru, uvádza, že vnútroštátny súd v prejednávanej veci neuviedol skutkové okolnosti sporu vo veci samej tak, ako boli vymedzené dôkazmi, ktoré mu boli predložené, ale len jednoducho použil tvrdenia účastníkov konania. Podľa Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu a Casa Națională de Asigurări de Sănătate sú však skutkové okolnosti uvádzané pani Petru týkajúce sa nedostatku liekov a základného zdravotníckeho materiálu, z ktorých položená otázka vychádza, vyvrátené týmito dôkazmi, takže táto otázka nemá žiadny úžitok pre vyriešenie uvedeného sporu.
- 19 Rumunská vláda okrem toho uvádza, že vnútroštátny súd nevysvetlil, prečo sa domnieva, že odpoveď na jeho otázku je potrebná na vyriešenie sporu vo veci samej.

- 20 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry konanie, ktoré upravuje článok 267 ZFEÚ, je nástrojom spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor poskytuje týmto súdom výklad práva Únie, ktorý potrebujú na vyriešenie sporu, ktorý prejednávajú (rozsudky Geistbeck, C-509/10, EU:C:2012:416, bod 47, a Impacto Azul, C-186/12, EU:C:2013:412, bod 26).
- 21 V rámci tejto spolupráce prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý sa vecou zaoberá a ktorý musí prevziať zodpovednosť za rozhodnutie sporu, aby s prihliadnutím na osobitosti prípadu posúdil potrebu rozhodnutia o prejudiciálnej otázke pre vydanie svojho rozhodnutia, ako aj význam otázok, ktoré predkladá Súdny dvor (pozri najmä rozsudky Bosman, C-415/93, EU:C:1995:463, bod 59, a Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, EU:C:2006:784, bod 16).
- 22 S cieľom umožniť Súdny dvor poskytnúť výklad práva Únie, ktorý bude užitočný pre vnútroštátny súd, článok 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora stanovuje, že návrh na začatie prejudiciálneho konania musí najmä obsahovať stručné zhrnutie predmetu sporu, ako aj relevantné skutočnosti, ktoré zistil vnútroštátny súd, alebo aspoň zhrnutie skutkového stavu, z ktorého prejudiciálne otázky vychádzajú, a tak isto aj uvedenie dôvodov, pre ktoré sa vnútroštátny súd rozhodol položiť otázku o výklade alebo platnosti určitých ustanovení práva Únie, ako aj súvislosti, ktoré vnútroštátny súd vidí medzi týmito ustanoveniami a svojou právnou úpravou uplatniteľnou vo vnútroštátnom konaní.
- 23 Keďže v prípade otázok týkajúcich sa výkladu práva Únie platí prezumpcia relevantnosti, odmietnutie Súdneho dvora rozhodovať o prejudiciálnej otázke predloženej vnútroštátnym súdom je možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadny vzťah k realite alebo predmetu sporu vo veci samej, ak ide o problém hypotetickej povahy, alebo tiež vtedy, ak Súdny dvor nemá k dispozícii skutkové alebo právne podklady nevyhnutné na užitočné zodpovedanie otázok, ktoré sú mu položené (pozri najmä rozsudky Cipolla a i., C-94/04 a C-202/04, EU:C:2006:758, bod 25, ako aj Chartered Institute of Patent Attorneys, C-307/10, EU:C:2012:361, bod 32).
- 24 O takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.
- 25 Pokiaľ ide o skutkový stav vo veci samej, rozhodnutie vnútroštátneho súdu obsahuje pod názvom „Návrh na začatie konania“ opis tvrdení pani Petru a pod názvom „Skutkový stav“ opis skutkového stavu zhrnutého v bodoch 9 až 11 tohto rozsudku. Hoci sa vnútroštátny súd v tomto rozhodnutí nevyjadril k dôkazom predloženým účastníkmi konania na účely potvrdenia alebo vyvrátenia týchto tvrdení a v dôsledku toho v tomto štádiu konania nekonštatoval nedostatok liekov a základného zdravotníckeho materiálu, o ktorý sa opiera prejudiciálna otázka, uvádza aspoň skutkové okolnosti, na ktorých je táto otázka založená.
- 26 Pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré sa vnútroštátny súd rozhodol položiť otázku o výklade článku 22 ods. 2 druhého pododseku nariadenia č. 1408/71, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že keďže účastníci konania poskytli rozdielny výklad tohto ustanovenia, uvedený vnútroštátny súd si kladie otázku, či sa toto ustanovenie uplatňuje v prípade, ak nemožnosť poskytnúť potrebnú starostlivosť v členskom štáte bydliska vyplýva z nedostatku liekov a základného zdravotníckeho materiálu, a domnieva sa, že rozhodnutie sporu vo veci samej závisí od odpovede na túto otázku.
- 27 Požadovaný výklad teda nie je zjavne bez vzťahu k realite alebo predmetu sporu vo veci samej a predložený problém nie je hypotetický, ale súvisí so skutkovým stavom diskutovaným medzi účastníkmi konania vo veci samej, ktorý musí určiť vnútroštátny súd. Okrem toho Súdny dvor disponuje potrebnými skutočnosťami na riadne rozhodnutie položenej otázky.
- 28 Z toho vyplýva, že táto prejudiciálna otázka je prípustná.

O veci samej

- 29 Vnútroštátny súd sa svojou prejudiciálnou otázkou v podstate pýta, či sa má článok 22 ods. 2 druhý pododsek nariadenia č. 1408/71 vykladať v tom zmysle, že povolenie, o ktoré sa žiada na základe odseku 1 písm. c) bodu i) toho istého článku nemožno odmietnuť, pokiaľ nemožno potrebné predmetné lekárske ošetrenie poskytnúť v primeranom čase v členskom štáte bydliska zdravotne poistenej osoby z dôvodu nedostatku liekov a základného zdravotníckeho materiálu.
- 30 Je potrebné pripomenúť, že článok 22 ods. 2 druhý pododsek nariadenia č. 1408/71 uvádza dve podmienky, ktorých splnenie má za následok vznik povinnosti príslušnej inštitúcie udeliť predchádzajúce povolenie, o ktoré sa žiada na základe odseku 1 písm. c) bodu i) toho istého článku. Na splnenie prvej podmienky je potrebné, aby starostlivosť, o ktorú ide, patrila medzi dávky, ktoré stanovujú právne predpisy členského štátu, na ktorého území má poistenec bydlisko. Druhá podmienka je splnená vtedy, ak starostlivosť, ktorú pacient plánuje dostať v inom členskom štáte než v tom, na území ktorého má bydlisko, mu nemôže byť so zreteľom na jeho súčasný zdravotný stav a pravdepodobný ďalší priebeh jeho ochorenia poskytnutá v čase zvyčajne potrebnom na poskytnutie tejto liečby na území členského štátu, v ktorom má bydlisko (pozri v tomto zmysle rozsudok Elčinov, C-173/09, EU:C:2010:581, body 53 a 54, ako aj citovanú judikatúru).
- 31 Pokiaľ ide o túto druhú podmienku, ktorej sa v prejednávanej veci týka prejudiciálna otázka, Súdny dvor už rozhodol, že požadované povolenie nemožno odmietnuť, pokiaľ rovnaká alebo rovnako účinná liečba nemôže byť včas poskytnutá v členskom štáte, na území ktorého má dotknutá osoba bydlisko (pozri v tomto zmysle rozsudky Inizan, C-56/01, EU:C:2003:578, body 45 a 60; Watts, C-372/04, EU:C:2006:325, bod 61, ako aj Elčinov, EU:C:2010:581, bod 65).
- 32 Súdny dvor v tejto súvislosti spresnil, že na účely posúdenia toho, či liečbu s rovnakým stupňom účinnosti možno pacientovi poskytnúť v primeranom čase v členskom štáte bydliska, musí príslušná inštitúcia vziať do úvahy všetky okolnosti konkrétneho prípadu a dôkladne zohľadniť nielen pacientov zdravotný stav v čase žiadosti o povolenie, a prípadne aj stupeň bolesti alebo charakter pacientovho postihnutia, ktoré by mohlo napríklad znemožniť alebo extrémne sťažiť výkon zamestnania, ale aj jeho zdravotné záznamy (rozsudky Inizan, EU:C:2003:578, bod 46; Watts, EU:C:2006:325, bod 62, a Elčinov, EU:C:2010:581, bod 66).
- 33 Medzi skutočnosťami, ktoré môže príslušný orgán zohľadniť, môže v konkrétnom prípade figurovať nedostatok liekov a základného zdravotníckeho materiálu, ktorý je uvádzaný vo veci samej. Ako uviedol generálny advokát v bode 25 svojich návrhov, článok 22 ods. 2 druhý pododsek nariadenia č. 1408/71 nerozlišuje dôvody, pre ktoré určitý výkon nemožno uskutočniť v primeranom čase. Takýto nedostatok liekov a základného zdravotníckeho materiálu môže zrejme, tak ako nedostatok špecifického technického zariadenia alebo odbornej špecializácie, znemožniť poskytnutie rovnakej starostlivosti alebo rovnako účinnej starostlivosti v primeranom čase v členskom štáte bydliska.
- 34 Ako však uvádza rumunská vláda, vláda Spojeného kráľovstva a Európska komisia, z judikatúry uvedenej v bode 31 tohto rozsudku vyplýva, že túto nemožnosť treba posúdiť v prvom rade s ohľadom na všetky nemocničné zariadenia členského štátu bydliska, ktoré sú spôsobilé poskytnúť starostlivosť, o ktorú ide, a v druhom rade s ohľadom na časový úsek, ktorý je potrebný na poskytnutie tejto starostlivosti v primeranom čase.
- 35 Pokiaľ ide o vec samu, rumunská vláda uvádza, že pani Petru sa mohla obrátiť na iné nemocničné zariadenie v Rumunsku, ktoré disponovalo potrebným technickým vybavením na uskutočnenie potrebného zákroku. Tiež uvádza, rovnako ako odporkyne vo veci samej, že správa ošetrojúceho lekára uvádzala, že tento zákrok bolo potrebné vykonať v lehote troch mesiacov. V dôsledku toho ak sa preukáže skutkové okolnosti uvádzané pani Petru týkajúce sa nedostatku liekov a základného

zdravotníckeho materiálu v Institutul de Boli Cardiovasculare v Temešvári, vnútroštátny súd musí posúdiť, či tento zákrok nemohol byť v tejto lehote vykonaný v inom nemocničnom zariadení v Rumunsku.

- 36 Vzhľadom na uvedené úvahy treba na položenú otázku odpovedať, že článok 22 ods. 2 druhý pododsek nariadenia č. 1408/71 sa má vykladať v tom zmysle, že povolenie požadované podľa odseku 1 písm. c) bodu i) toho istého článku nemožno odmietnuť, pokiaľ predmetnú lekársku starostlivosť nemožno poskytnúť v primeranom čase v členskom štáte bydliska zdravotne poistenej osoby z dôvodu nedostatku liekov a základného zdravotníckeho materiálu. Túto nemožnosť treba posúdiť na úrovni všetkých nemocničných zariadení tohto členského štátu, ktoré sú spôsobilé poskytnúť uvedenú starostlivosť a s ohľadom na časový úsek, ktorý je potrebný na poskytnutie tejto starostlivosti v primeranom čase.

O trovách

- 37 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Článok 22 ods. 2 druhý pododsek nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3), zmeneným a doplneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 592/2008 zo 17. júna 2008, sa má vykladať v tom zmysle, že povolenie požadované podľa odseku 1 písm. c) bodu i) toho istého článku nemožno odmietnuť, pokiaľ predmetnú lekársku starostlivosť nemožno poskytnúť v primeranom čase v členskom štáte bydliska zdravotne poistenej osoby z dôvodu nedostatku liekov a základného zdravotníckeho materiálu. Túto nemožnosť treba posúdiť na úrovni všetkých nemocničných zariadení tohto členského štátu, ktoré sú spôsobilé poskytnúť uvedenú starostlivosť a s ohľadom na časový úsek, ktorý je potrebný na poskytnutie tejto starostlivosti v primeranom čase.

Podpisy